בס"ד

גליון

היכל מוהרא"ש

מתורתו של רבינו הקדוש **מוהר"ן מברסלב** זי"ע ותלמידיו הקדושים

היכל הקודש חסידי ברסלב

מיסודו של
פרן מוהרא"ש זי"ע
בנשיאות פו"ר
הרה"צ ר' יצחק שפואל אהרן
לעזער שליט"א

גליון נ"ז • פרשת **ויגש** תשפ"ג

בְּמִי אַתָּה פְּקֵנֵא?

סִפֵּר מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, כִּי פַּעַם נִכְנַס אֵלָיו עָנִי מָרוּד, שֶׁהֶכְרַח לִנְדוֹד מִמָּקוֹם לְמָקוֹם, וּכְבָר נִמְאֲסוּ לוֹ הַחַיִּים, וּבָא לְפָנָיו וְשָׁפַךְ אֶת מַר לִבּוֹ וְאָמַר לוֹ, שֶׁהַלְוַאי הָיָה מְשֻׁתָּק בְּרַגְלָיו, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְהָיָה נִזְקָק לִהְיוֹת מוּבָל כְּשֶׁהוּא יוֹשֵׁב בְּכִסֵּא גַּלְגַּלִּים, וְאָז הָיָה נִפְטָר מִצָּרוֹתָיו, כִּי לֹא הָיָה צָרִיךְ לְלֶכֶת נָע וָנָד לְמְצוֹא מְזוֹנוֹ, וְכֻלָּם הִתְפַּלְּאוּ עַל דְּבָרָיו, עָנָה וְאָמַר מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל: "כֵּן, כֵּן, הָאָדָם הַזֶּה הוּא עוֹד חַי וְאַתֶּם מַכִּירִים אוֹתוֹ", (וְלֹא רָצָה לְהַגִּיד מִי הוּא), "וּבֶאֱמֶת מֵרֹב צָרוֹתָיו שֶׁעָבְרוּ עָלָיו לְפִי דַּעְתּוֹ הַקְּטַנָּה וְהַמְבֻלְבָּלֶת, קִנֵּא מְאֹד מְאֹד בְּאֵלּוּ הַיּוֹשְׁבִים בְּכִסֵּא גַּלְגַּלִּים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, נוּ, הַתַּאֲמִינוּ דָּבָר כָּזֶה?!"...

וְסֵיֵּם מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל: "אָדָם טִפֵּשׁ, מַה אִתְּךָ, בְּמִי אַתָּה מְקַנֵּא? הֲלֹא מִי שֶׁאֵינוֹ דָּבוּק בְּהַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֲפִלּוּ יִהְיֶה לוֹ כָּל הַוֹּן דְּעַלְמָא, אֵין כְּדַאי לְקַנֵּא בּוֹ, כִּי יֵשׁ לוֹ גֵּיהִנֹּם בָּזֶה הָעוֹלָם, אַתָּם יוֹדְעִים בְּמִי יֵשׁ לְקַנֵּא? רַק בְּאִישׁ כָּשֵׁר הַדָּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, בּוֹ יֵשׁ לְקַנֵּא, כִּי הַשְׁלֵמוּת נִמְצֵאת רַק אֶצְלוֹ".

(שיחות מוהרא"ש
ח"א אות קנאה)

פשיחות פו"ר הרה"צ שליט"א

בִּי אֲדוֹנִי!

לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ?

לְרַבֵּנוּ זַ"ל הָיָה תַּלְמִיד גָּדוֹל בְּשֵׁם ר' יוּדְל מִדַּאשִׁיב. הוּא הָיָה תַּלְמִיד מֻבְהָק שֶׁל הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי פִּינְחָס מִקָּארִיץ זי"ע, וְהוּא הָיָה מְבֻגָּר מֵרַבֵּנוּ זַ"ל בְּשָׁנִים רַבּוֹת, וְהוּא הָיָה צַדִּיק גָּדוֹל מְאֹד, וְהִנֵּה הוּא שָׁמַע מֵרַבֵּנוּ זַ"ל, וְחָפֵץ הָיָה לִרְאוֹת מִי הוּא וּמָה הוּא, וּכְשֶׁהוּא הִגִּיעַ לְרַבֵּנוּ זַ"ל, נָפְלָה עָלָיו יִרְאָה וּפַחַד גָּדוֹל מְאֹד, וְרָאָה אֶת רַבֵּנוּ זַ"ל בְּחַדְרוֹ הוֹלֵךְ אָנָה וְאָנָה בְּדֶבְקוּת גְּדוֹלָה, וּפִתְאוֹם פָּנָה אֵלָיו רַבֵּנוּ זַ"ל וּשְׁאָלוֹ מַה הוּא רוֹצֶה, וּמֵחֲמַת שֶׁרַבִּי יוּדְל הָיָה צַדִּיק גָּדוֹל כַּנַּ"ל, וְהָיָה לַמְּדָן וּמְקֻבָּל גָּדוֹל וְכוּ', לָכֵן עָנָה וְאָמַר לְרַבֵּנוּ זַ"ל: "בָּאתִי לְכָאן שֶׁיּוֹרֵנוּ רַבֵּנוּ דֶּרֶךְ בַּעֲבוֹדַת ה'", מִיָּד עָנָה וְאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל בִּלְשׁוֹן תְּמִיהָה (תְּהִלִּים סז, ג): "'לָדַעַת בָּאָרֶץ דַּרְכֶּךָ'? מִי שֶׁהוּא עֲדַיִן מְשֻׁקָּע בְּאַרְצִיּוּת גְּמוּרָה, הוּא רוֹצֶה לָדַעַת דֶּרֶךְ לְהִתְקָרֵב לַה' יִתְבָּרַךְ?"... וּבְדִבּוּרִים אֵלּוּ, נָפַל עָלָיו פַּחַד גָּדֹל וְאֵימָה נוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁנִּסּוֹג אָחוֹר בְּבֶהָלָה גְּדוֹלָה, וְנִשְׁאַר עוֹמֵד אֵצֶל הַפֶּתַח וְנִתְיָרֵא מִגֶּשֶׁת אֵלָיו... וְאַחַר כָּךְ רַבֵּנוּ זַ"ל קָרְבוּ מְאֹד, הֶרְאָה לוֹ פָּנִים שׂוֹחֲקוֹת וְכוּ', וְהוּא הִתְבַּטֵּל לְרַבֵּנוּ זַ"ל לְגַמְרֵי, וְנַעֲשָׂה תַּלְמִידוֹ.

מַה הַחְזוּק אַחֲרֵי נְפִילָה?

וְהִנֵּה, מוּבָא בְּחַיֵּי מוֹהַרַ"ן (סִימָן תר"י): "שָׁמַעְתִּי פַּעַם אַחַת אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל לְהָרַב יוּדְל, שֶׁהָיָה מְקֹרָב לְהָרַב הַצַּדִּיק הָרַב פִּינְחָס מִקָּארִיץ: 'הַגִּידוּ לִי דָּבָר מֵהָרַב הַצַּדִּיק הָרַב פִּינְחָס מִקָּארִיץ זַ"ל'. אָמַר לוֹ: 'כָּךְ אָמַר הָרַב פִּינְחָס הַנַּ"ל, אָנוּ אוֹמְרִים אָשַׁמְנוּ, בָּגַדְנוּ, גָּזַלְנוּ - לְשׁוֹן רַבִּים, כִּי צְרִיכִים לוֹמַר אָשַׁמְתִּי וְכוּ', רַק אָנוּ אוֹמְרִים כְּבָיְכוֹל בִּלְשׁוֹן טַעֲנָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: אָשַׁמְנוּ - דְּאִם שֶׁלֹּא נָתַתָּ לָנוּ כֹּחַ וּרְשׁוּת לֹא הָיִינוּ יְכוֹלִין לַחֲטֹא'; כָּךְ פֵּרֵשׁ הָרַב הַקָּדוֹשׁ מִקָּארִיץ עִנְיָן זֶה, הַיְנוּ שֶׁכְּשֶׁאָדָם בָּא לְהִתְוַדּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, הוּא בָּא בְּטַעֲנָה, שֶׁאִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לֹא הָיָה נוֹתֵן לוֹ הַכֹּחַ לַעֲשׂוֹת הָעֲבֵרָה - לֹא הָיָה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת זֹאת... וְהִנֵּה, רַבֵּנוּ זַ"ל מְאֹד נִתְלַהֵב מִדִּבְרֵי תּוֹרָה זֶה, וּמוּבָא שָׁם: אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, אֲנִי גַּם כֵּן מְפָרֵשׁ כָּךְ: 'וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה' (בְּרֵאשִׁית מד), כַּאֲשֶׁר אִישׁ יִשְׂרָאֵל נִגַּשׁ לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְבַקֵּשׁ מְחִילָה עַל עֲוֹונוֹתָיו, 'וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנִי' - רְצוֹנוֹ לוֹמַר, כֹּחַךְ בִּי, בְּאִם שֶׁנָּטַלְתָּ אֶת כֹּחַ שֶׁלְּךָ מִמֶּנִּי לֹא יָכֹלְתִּי לַחֲטֹא. וְיַדְּמֶה הָאָדָם בְּנַפְשׁוֹ שֶׁהוּא פּוֹטֵר אֶת עַצְמוֹ בְּטַעֲנָה זוֹ, עַל זֶה הוּא אוֹמֵר, 'יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי' - הִנְנִי מְדַבֵּר דְּבָרִי כְּדֵי שֶׁתְּבוֹא תְּפִלָּתִי בְּאָזְנֶךָ, אֲבָל 'אַל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ', כִּי יָדַעְתִּי אֲשֶׁר אֲנִי הַחַיָּב; עַד כָּאן.

> כָּל אֶחָד מֵבִין שֶׁאִם אָדָם יִסְתּוֹבֵב בַּבַּיִת לְלֹא שֵׂיבִיעַ אַף מִלָּה אַחַת, וּפִיו סָגוּר יִהְיֶה, אֲזַי יְקַבֵּל חֲזָרָה אֶת אוֹתוֹ הַדָּבָר, וּמָה יֵצֵא מִקֶּשֶׁר כָּזֶה?...

מָנַח בָּזֶה דָּבָר נוֹרָא מְאֹד, שֶׁעַל פִּי זֶה נָבִין שֶׁבְּתוֹךְ עִנְיַן 'וִדּוּי' יֵשׁ מַשָּׂג שֶׁל 'הוֹדָאָה': אָדָם שֶׁבָּא לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, הוּא מֵבִין וְיוֹדֵעַ: "רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵיזוֹ בּוּשָׁה וְאֵיזוֹ חֶרְפָּה לִי עַל כָּךְ שֶׁהִתְנַהַגְתִּי אֵיךְ שֶׁהִתְנַהַגְתִּי, אִם הָיָה לִי טִפָּה שֶׁל שֵׂכֶל בַּזְּמַן הַהוּא הָיִיתִי עוֹשֶׂה מַעֲשִׂים כֹּה שְׁפָלִים וּבְזוּיִים?! לֹא יִתָּכֵן אֲפִלּוּ לַחֲשֹׁב עַל כָּךְ!" וְהִנֵּה

<<<

מכתב לשבת

ממכתבי מז"ר הרה"צ שליט"א
מהשנים הקודמות

מִיָּד שֶׁיַּחֲלִיט "בִּי אֲדוֹנִי", לֹא יִהְיֶה שׁוּם דָּבָר שֶׁיִּמְנַע אוֹתוֹ

בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרַךְ, יוֹם ו' עֶרֶב שַׁבָּת קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ ו' טֵבֵת ה'תשפ"ב

הַחַיִּים וְהַשָּׁלוֹם וְכָל טוּב סֶלָה יַגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַגָּרִים בְּיַבְנְאֵל עִיר בְּרֶסְלֶב, עִיר הַשִּׂמְחָה, וְדִי בְּכָל אֲתַר וַאֲתַר, הוי"ה עֲלֵיהֶם יַשְׁרֶה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

הַשַּׁבָּת קוֹרִין **פָּרָשַׁת וַיִּגַּשׁ**, וְהַפָּרָשָׁה מְעוֹרֶרֶת אוֹתָנוּ כַּמָּה חָשׁוּב לְכָל אֶחָד וְאֶחָד לְהִתְגַּבֵּר עִם כָּל כּוֹחוֹתָיו לָגֶשֶׁת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּלְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ אֶל שַׁעֲרֵי הַקְּדוּשָׁה, אֲפִלּוּ אִם נִדְמֶה לוֹ שֶׁהוּא רָחוֹק מְאֹד, הֵן מֵהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְהֵן מִן הַצַּדִּיק וְהֵן מִכָּל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה, לֹא יִסְתַּפֵּק עַל כָּל זֶה כְּלָל, כִּי כֵן דֶּרֶךְ הַיֵּצֶר הָרַע לְהַחֲלִישׁ דַּעַת הָאָדָם וְלוֹמַר לוֹ, הֲרֵי אַתָּה רָחוֹק בְּתַכְלִית הָרְחִיקוּ, וְלָמָּה לְךָ לְנַסּוֹת בִּכְלָל לָגֶשֶׁת אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּבָזֶה תָּפַס הָאָדָם בְּתוֹךְ רִשְׁתּוֹ הַטְּמֵאָה, וְגוֹרֵם לוֹ לְהִשָּׁאֵר בַּחוּץ חַס וְשָׁלוֹם.

אֲבָל עַל כָּל אָדָם לִזְכֹּר תָּמִיד אֶת הַנְּקֻדָּה שֶׁל "**בִּי אֲדוֹנִי**", שֶׁיֵּשׁ בְּתוֹכִי וּבְקִרְבִּי נְקֻדַּת אֱלֹקוּת, שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַרְחִיק בְּשׁוּם פָּנִים מִן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וּמִן הַצַּדִּיק, אֶפְשָׁר רַק לְחַפּוֹת וּלְכַסּוֹת אוֹתָהּ שֶׁלֹּא יַרְגִּישׁ אֶת עַצְמוֹ קָרוֹבוֹ אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא וְאֶל הַצַּדִּיק, אֲבָל זֶה רַק דִּמְיוֹן וַהֲסָתָה בְּעָלְמָא, וְתֶכֶף וּמִיָּד שֶׁיְּגַמֵּר וְיַחֲלִיט בְּדַעְתּוֹ "**בִּי אֲדוֹנִי**", שֶׁיֵּשׁ בִּי נְקֻדַּת אֱלֹקוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְכֵן מֵאִיר בִּי נְקֻדַּת הַצַּדִּיק, לֹא יִהְיֶה שׁוּם דָּבָר שֶׁבָּעוֹלָם שֶׁיִּמְנַע וְיַעֲכֵּב אוֹתוֹ מִלָּגֶשֶׁת וּמִלְּהִתְקָרֵב אֶל הַקְּדֻשָּׁה, רַק בְּכָל יוֹם וְיוֹם יוֹסִיף פִּיּוּס וּתְפִלָּה וּמִלְחָמָה עִם הַיֵּצֶר הָרַע, עַד שֶׁיִּזְכֶּה לִכָּנֵס לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה בֶּאֱמֶת.

עַל כֵּן בּוֹא נָבוֹא מְשַׁבָּת זֹאת, שֶׁאַךְ יָצָאנוּ מִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, וּמִתְקָרְבִים וְהוֹלְכִים לִקְרַאת יְמֵי הַשּׁוֹבָבִים הַקְּדוֹשִׁים, לַעֲשׂוֹת הַתְחָלָה חֲדָשָׁה לָגֶשֶׁת וּלְהִתְקָרֵב אֶל הַקֹּדֶשׁ, וּלְהַרְבּוֹת מְאֹד בְּפִיּוּס וּבִתְפִלָּה אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וְכֵן לְהַאֲמִין בְּעֹצֶם כּוֹחֵנוּ לְהִלָּחֵם עִם הַיֵּצֶר הָרַע וּלְכַבֵּשׁ אוֹתוֹ, וְעַל יְדֵי זֶה נִקְבֵּל סַיְעָתָא דִּשְׁמַיָּא מְיֻחֶדֶת לְהִכָּנֵס לְשָׁלוֹם לְתוֹךְ שַׁעֲרֵי הַקְּדֻשָּׁה וּלְהִשָּׁאֵר שָׁם כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ, עַד שֶׁנִּזְכֶּה לְהִכָּלֵל בּוֹ יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי.

הַמְאַחֵל לָכֶם שַׁבַּת שָׁלוֹם וּמְבֹרָךְ.

יצחק שאול הריטן ליעניץ

המשך מעמוד א' <<<

אָדָם יָכוֹל לִיפּוֹל בַּחֲלִישׁוּת הַדַּעַת, לְהִתְיָאֵשׁ וְלוֹמַר: תִּרְאֶה מַה עָשִׂיתִי... זֶהוּ אֵין לִי תִּקְוָה...

מַה הַחִזּוּק שֶׁלּוֹ? מַה מַחֲזִיק אוֹתוֹ עַתָּה? הַלִּמּוּד שֶׁל "בִּי אֲדֹנִי" - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּתוֹכִי, אַתָּה בְּקִרְבִּי! מַה שֶּׁעָשִׂיתִי - בְּוַדַּאי הָיְתָה לִי בְּחִירָה, וּבְוַדַּאי הָיִיתִי צָרִיךְ לְהִתְגַּבֵּר, אֲבָל לְמַעֲשֶׂה זֶה מַה שֶּׁקָּרָה, וְלָכֵן אֲנִי אוֹמֵר: "בִּי אֲדֹנִי"! וַאֲנִי נוֹתֵן לְךָ תּוֹדָה, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שֶׁעָכְשָׁו אֲנִי מַכִּיר וּמֵבִין אֶת זֶה, שֶׁזֶּה שֶׁאֲנִי בָּא וּמִתְוַדֶּה זֶה חֶסֶד גָּדוֹל שֶׁאֵינִי הוֹלֵךְ בִּשְׁרִירוּת לִבִּי!" כַּמּוּבָן, כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם אֶת הַנְּפָשִׁיּוֹן, וְהוּא אֵינֶנּוּ זוֹכֶה לַעֲמֹד חָזָק בַּנְּפָשִׁיּוֹן, אֲזַי אָז הוּא שׁוֹכֵחַ מִכָּל זֶה, הַיֵּצֶר־הָרַע תּוֹפֵס אוֹתוֹ, וְאִי־אֶפְשָׁר לַחֲשֹׁב אֶת כָּל הַמַּחֲשָׁבוֹת הַלָּלוּ, אֲבָל "עַכְשָׁו כְּשֶׁאֲנִי חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה - "וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוּדָה" - אֲנִי נִגַּשׁ לְהִתְוַדּוֹת לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא, וַאֲנִי נִגַּשׁ לַעֲשׂוֹת אֶת הַיִּחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הִיא וּשְׁכִינְתֵּהּ - לְיַחֵד אֶת הַנְּשָׁמָה שֶׁלִּי יַחַד עִם הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא! וַאֲנִי לוֹקֵחַ עַתָּה אֶת כָּל הַגַּשְׁמִיּוּת - כְּפִי שֶׁאוֹמֵר רַבֵּנוּ זַ"ל, אֶת כָּל הָאֲכִילָה וְכוּ' - וַאֲנִי אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "בִּי אֲדֹנִי" - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אַתָּה בְּתוֹכִי! מַה שֶּׁעָשִׂיתִי - הַכֹּל הוּא עִם הַכֹּחַ שֶׁלְּךָ! וּמַמְשִׁיךְ: "וְאַל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ" - שֶׁזּוֹ הַמְּלָצָה לְאָדָם שֶׁבָּא לְהִתְוַדּוֹת, שֶׁהוּא אוֹמֵר לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: "וְאַל יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדֶּךָ" - אֲנִי רוֹצֶה עַכְשָׁו לַחֲזֹר בִּתְשׁוּבָה!

יְדַבֵּר - כָּכָה חוֹזְרִים

וְאֵיךְ הוּא חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה? "יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי" - פֹּה מָנַח כָּל הַסּוֹד שֶׁל תְּשׁוּבָה, עִנְיָן שֶׁל (הוֹשֵׁעַ יד, ג): "קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה'", וְאֵיתָא בְּדִבְרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: אֵין 'נָא' אֶלָּא לְשׁוֹן בַּקָּשָׁה . "בִּי אֲדֹנִי" - רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֲנִי מִתְוַדֶּה לְפָנֶיךָ וַאֲנִי אוֹמֵר: 'אָשַׁמְנוּ', עִנְיָן שֶׁל "בִּי אֲדֹנִי", כִּי זֶה הָיָה רַק עִם הַכֹּחַ שֶׁלְּךָ! וּמָה עַתָּה? אֲנִי זוֹרֵק אֶת הַכֹּל וְאוֹמֵר "אֲנִי פָּטוּר"?!... אֶפְשָׁר לוֹמַר "בִּי אֲדֹנִי" וְלַעֲשׂוֹת מַה שֶּׁרוֹצִים?!... אֶלָּא, הַסִּימָן אִם אֲנִי בֶּאֱמֶת מִתְחָרֵט, אִם אֲנִי בֶּאֱמֶת חוֹזֵר בִּתְשׁוּבָה, זֶה רַק אִם אֲנִי מְקַיֵּם "יְדַבֵּר נָא עַבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנִי" - שֶׁאֲנִי אוֹמֵר לְךָ אֶת הַכֹּל, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, וַאֲנִי מְפָרֵשׁ אֶת כָּל הַשִּׂיחָה שֶׁלִּי לְפָנֶיךָ!

(מתוך "אשי ישראל" - השיעור השבועי ויגש תשפ"ב)

שז"ת ברסלב · מאת פוהרא"ש זי"ע

הַאִם בָּחוּר לִיטָאִי יָכוֹל לְהִשְׁתַּיֵּךְ לַחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב?

שָׁלוֹם לִכְבוֹד מוֹהֲרָא"שׁ שְׁלִיטָ"א. אֲנִי בָּחוּר הַלּוֹמֵד בִּישִׁיבָה לִיטָאִית. הַאִם גַּם אֲנִי יָכוֹל לְהִשְׁתַּיֵּךְ לַחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב עַל אַף שֶׁהַשִּׁיטָה הַלִּיטָאִית נוֹגֶדֶת אֶת הַחֲסִידוּת? תּוֹדָה רַבָּה וּמְחַכֶּה לְתְשׁוּבָה.

כֻּלָּם הָיוּ שְׁבוּרִים, רַק ר' אַבְרָהָם בֶּן ר' נַחְמָן זַ"ל הִבִּיר אָז הַרְבֵּה מִשְּׂמְחָה וְרִקּוּדִין

אִם יֵשׁ כָּל כָּךְ דִּינִים בְּוַדַּאי שֶׁצָּרִיךְ לִרְקֹד!

אֵצֶל אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ הָרִקּוּדִים הֵם יְסוֹד גָּדוֹל, וְאַחַר כָּל תְּפִלָּה: שַׁחֲרִית, מִנְחָה, מַעֲרִיב, חֲצוֹת, נוֹהֲגִים אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ לִרְקֹד הַרְבֵּה, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר בְּפֵרוּשׁ (לִקּוּטֵי מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק א' סִימָן י): "עַל־יְדֵי רִקּוּדִין וְהַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף נַעֲשֶׂה הַמְתָּקַת הַדִּינִים".

וְסִפֵּר מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, כִּי בִּשְׁנוֹת תרע"ו תרע"ז, שֶׁהָיְתָה אָז הַמִּלְחָמָה בָּעוֹלָם, וּבְרוּסְיָה נָפְלוּ הַרְבֵּה הֲרֵגִים, רַחֲמָנָא לִצְלָן, וְגַם לָקְחוּ אֶת הַגְּבָרִים וְהַבַּחוּרִים אֶל הַצָּבָא לִשְׁדֹּד הַקָּרָב, וְכֵן בְּעִיר טְשֶׁהְרִין הֶחֱרִימָה הַמֶּמְשָׁלָה מֵהָעֲשִׁירִים אֶת מָמוֹנָם, כִּי הָיוּ שָׁם עֲשִׁירִים רַבִּים מִבֵּין אַנְשֵׁי־שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל־כֵּן הָיָה מַצָּב הָרוּחַ בַּקְּלוֹיְז בְּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה תרע"ז בְּכִי־רַע, כִּי כֻּלָּם הָיוּ שְׁבוּרִים, רַק ר' אַבְרָהָם בֶּן ר' נַחְמָן זַ"ל הִבִּיר אָז הַרְבֵּה מִשְּׂמְחָה וְרִקּוּדִין, וְעוֹרֵר הַרְבֵּה אֶת אֲנָשָׁיו לִרְקֹד הַרְבֵּה יוֹתֵר מֵהָרָגִיל, וְרָקְדוּ הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, וְהָעֲשִׁירִים מִטְּשֶׁהְרִין צָעֲקוּ וּמָחוּ וְאָמְרוּ: "אֵיךְ יְכוֹלִים לִרְקֹד בְּשָׁעָה שֶׁנִּלְקְחָה מֵאִתָּנוּ כָּל הָעֲשִׁירוּת וַאֲלָפִים וּרְבָבוֹת מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם בַּחֲזִית בְּשִׂדֵּה הַקְּרָב, וְנוֹפְלִים כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה הֲרוּגִים", וְצָעֲקוּ הַרְבֵּה, וְר' אַבְרָהָם עוֹרֵר לִרְקֹד יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְאָמַר, שֶׁאַדְרַבָּה, אִם יֵשׁ כָּל־כָּךְ הַרְבֵּה דִּינִים בָּעוֹלָם, צְרִיכִים דַּיְקָא לִרְקֹד הַרְבֵּה, וּבִפְרָטִיּוּת אֶצְלֵנוּ בְּאוּמַן, אֲשֶׁר כָּל הָרֹאשׁ־הַשָּׁנָה הוּא בְּיַד רַבֵּנוּ זַ"ל, כְּמוֹ שֶׁהִתְפָּאֵר (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן, סִימָן רכ): 'כָּל הָעִנְיָן שֶׁלִּי הוּא רֹאשׁ־הַשָּׁנָה' - "גָּאר מַיְין זַאךְ אִיז רֹאשׁ־הַשָּׁנָה", וְעַל־כֵּן עָלֵינוּ לִרְקֹד הַרְבֵּה כְּדֵי לְהַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁעַל־יְדֵי רִקּוּדִין וְהַמְחָאַת כַּף אֶל כַּף מַמְתִּיקִים אֶת הַדִּינִים.

וְאָמַר מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, שֶׁמִּי שֶׁמַּכְנִיס אֶת עַצְמוֹ בְּעִנְיָן זֶה בֶּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה, וּמַאֲמִין בְּרַבֵּנוּ זַ"ל, שֶׁכָּךְ הוּא, שֶׁעַל־יְדֵי רִקּוּדִין וְהַמְחָאוֹת כַּף הוּא מַמְתִּיק אֶת הַדִּינִים, וְרוֹקֵד בְּכָל יוֹם וָיוֹם, אָז יִרְאֶה נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת בְּהַשְׁגָּחַת הַשֵּׁם־יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֶׁעוֹשֶׂה עִמּוֹ נִסִּים נִגְלִים, כִּי מַעֲלַת הָרִקּוּדִים אִי־אֶפְשָׁר לְשַׁעֵר כְּלָל.

רִקּוּד שֶׁהְצִיל מִפְּוָת

וְסִפֵּר מוֹהֲרָא"שׁ זַ"ל, כִּי הָרַב מִבָּלְאזוֹב סִפֵּר סִפּוּר נוֹרָא, אֵיךְ נִצַּל מֵהַגֶּרְמָנִים הָאֲרוּרִים, יְמַח שְׁמָם, שֶׁהוּא הָיָה בְּתוֹךְ קְבוּצָה גְּדוֹלָה שֶׁל יְהוּדִים שֶׁהָיְתָה מוּכָנָה כְּבָר לְהִכָּנֵס לְתָאֵי הַגָּז, וְהָיוּ מַמָּשׁ עַל סַף הַמָּוֶת, רַחֲמָנָא לִצְלָן, רַק חִכּוּ לְצַוּ הַקְּרִיאָה, וְכֻלָּם יָדְעוּ לְהֵיכָן הֵם הוֹלְכִים, וְהָיוּ כֻּלָּם שְׁבוּרִים וּרְצוּצִים בְּעָצְבוֹן וּבְדֵכָאוֹן עַד מְאֹד מְאֹד, כְּדַרְכָּם שֶׁל נִדּוֹנִים לַמָּוֶת שֶׁעוֹמְדִים בְּיֵאוּשׁ וּמְחַכִּים לְגוֹרָלָם.

וְהִנֵּה לְפֶתַע נִתְעוֹרֵר יְהוּדִי אֶחָד וְהִכְרִיז בְּקוֹל רָם: "רַבּוֹתַי, עָלֵינוּ לְהַתְחִיל לָשִׁיר וְלִרְקֹד מֵרֹב שִׂמְחָה עַל שֶׁאָנוּ הוֹלְכִים לְקַיֵּם מִצְוָה נְדִירָה מְאֹד - לָמוּת עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, עַל־כֵּן מַה וְלָמָּה עָלֵינוּ לִהְיוֹת עַכְשָׁו שְׁבוּרִים, מִמֵּילָא זֶה כְּבָר לֹא יַעֲזֹר לָנוּ, וְאָנוּ הוֹלְכִים כְּבָר לְהֶחָנֵק עַל קִדּוּשׁ הַשֵּׁם, עָלֵינוּ לְהַתְחִיל לָשִׁיר וְלִרְקֹד", וְהוּא הִתְחִיל לָשִׁיר וְלִרְקֹד.

וְאָמַר הָרַב הַנַּ"ל, שֶׁאֵינוֹ יוֹדֵעַ מִי הִכְנִיס בָּהֶם פִּתְאוֹם כֹּחַ, שֶׁכֻּלָּם שָׂרוּ עִם הַיְּהוּדִי וְרָקְדוּ מְאֹד, וְהִנֵּה לְפֶתַע נִפְתְּחָה הַדֶּלֶת עַל־יְדֵי הַפּוֹשְׁעִים בִּרְצִיחָה נוֹרָאָה, וְנִכְנְסוּ וְהִתְחִילוּ לְהַכּוֹתָם מַכּוֹת רָצַח, וְקִלְלוּ אוֹתָם בִּקְלָלוֹת נִמְרָצוֹת, וְתֵכֶף־וּמִיָּד נִכְנַס קָצִין, וְנָתַן לָהֶם פְּקֻדָּה לָצֵאת לַחוּץ וּלְהִתְלַבֵּשׁ, וְצָעַק בִּרְצִיחָה: "עַכְשָׁו אַרְאֶה לָהֶם. אַתֶּם לֹא תֵלְכוּ כָּל־כָּךְ מַהֵר אֶל הַמָּוֶת, עוֹד תִּתְעַנּוּ וְתִסְבְּלוּ תַּחַת יָדֵינוּ", וְגֵרַשׁ אוֹתָם לַחוּץ בִּרְצִיחָה גְּדוֹלָה, וּבֵין כָּךְ הָיְתָה שָׁם הַתְקָפַת אֲוִיר נוֹרָאָה מֵהָאֲמֶרִיקָאִים, וּבָרְחוּ לָהֶם כָּל הָרָשָׁעִים הָאֲרוּרִים, כָּל אֶחָד נָס לִמְצוֹא לְעַצְמוֹ מָקוֹם מַחֲבוֹא, וְהֵם נִשְׁאֲרוּ בַּחוּץ וְהִתְחַבְּאוּ בֵּין הַבִּנְיָנִים, וּמַמָּשׁ הָיָה כְּפֶשַׁע בֵּינָם וּבֵין הַמָּוֶת, מֵרֹב פְּצָצוֹת שֶׁנָּפְלוּ אָז, וּלְבַסּוֹף הָיָה שֶׁהָאֲמֶרִיקָאִים נִצְּחוּ וְנִכְנְסוּ וְהִצִּילוּ אוֹתָם, וְכָךְ נִשְׁאֲרוּ בַּחַיִּים.

(שִׂיחוֹת מוֹהֲרָא"ש ח"א אות ריקודין)

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם ה' לְסֵדֶר קְרַח ב' דְּרֹאשׁ חֹדֶשׁ תַּמּוּז ה'תשע"ב

שָׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... נ"י

לָכֵן קִבַּלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

רַבֵּנוּ זַ"ל אָמַר אֲנִי לָקַחְתִּי אֶת הַטּוֹב מֵהַחֲסִידִים שֶׁאָצְלָם הָעִקָּר הוּא תְּפִלָּה, וְאֶת הַטּוֹב מֵהַמִּתְנַגְּדִים, שֶׁאָצְלָם הָעִקָּר הוּא תּוֹרָה, וְחִבַּרְתִּי אֶת זֶה יַחַד.

נִמְצָא שֶׁחֲסִידוּת בְּרֶסְלֶב שַׁיֶּכֶת לְכֻלָּם, כִּי רַבֵּנוּ זַ"ל מְגַלֶּה אֶת אֱמִתַּת מְצִיאוּתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּגִלּוּי רַב וְנוֹרָא מְאֹד, וּפוֹתֵחַ אֶת הַפֶּה שֶׁל כָּל אֶחָד לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, שֶׁזֶּה עִנְיָן שֶׁל תְּפִלָּה וְהִתְבּוֹדְדוּת שֶׁכָּל בַּר יִשְׂרָאֵל יַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בִּשְׂפַת הָאֵם שֶׁלּוֹ, וְכֵן הִכְנִיס תְּשׁוּקָה עֲצוּמָה לִלְמֹד וּלְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה, מִקְרָא מִשְׁנָה גְּמָרָא מִדְרָשׁ הֲלָכָה וְאַגָּדָה וְכוּ' וְכוּ', וְלִמֵּד אוֹתָנוּ סֵדֶר דֶּרֶךְ הַלִּמּוּד נִפְלָא מְאֹד, אֵיךְ שֶׁכָּל אֶחָד יָכוֹל לִלְמֹד וְלַעֲבֹר וְלִהְיוֹת בְּכָל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה (עַיֵּן שִׂיחוֹת הָר"ן סִימָן ע"ו).

וְהִנֵּה אָמַר רַבֵּנוּ זַ"ל (חַיֵּי מוֹהֲרַ"ן סִימָן שנ"ט) אִיתָא בַּמִּדְרָשׁ (בְּרֵאשִׁית רַבָּה פָּרָשָׁה ל"ד סִימָן כ"א) עַל פָּסוּק (יְחֶזְקֵאל ל"ו כ"ו) "וְנָתַתִּי לָכֶם לֵב בָּשָׂר", אַל תִּקְרֵי בָּשָׂר אֶלָּא בֹּסֶר, שֶׁיִּהְיֶה כָּל אֶחָד בֹּסֶר בְּחֵלֶק שֶׁל חֲבֵרוֹ, לֵב בֹּסֶר אוֹתִיּוֹת בְּרֶסְלֶב, הַיְנוּ שֶׁכָּל הַצָּרוֹת שֶׁעַם יִשְׂרָאֵל סוֹבְלִים מִפְּנֵי שֶׁיֵּשׁ

מַדּוּעַ הַצַּדִּיק מְהַסֵּס מִלְּבָרֵךְ?...

קֹדֶם עֲלוֹתוֹ לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, נָסַע פַּעַם הָרַב הַקָּדוֹשׁ רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵיטֶעפְּסְק זי"ע, יַחַד עִם תַּלְמִידוֹ הָרַב הַקָּדוֹשׁ ה"בַּעַל הַתַּנְיָא" זי"ע לְאֶסֹּף צְדָקָה מִנְּדִיבֵי עַם. בְּדַרְכָּם לִמְחוֹז חֶפְצָם, עָבְרוּ לֹא רָחוֹק מֵאֵיזֶה כְּפָר קָטָן, שֶׁהַבַּעַל הָעֲגָלָה יָדַע שֶׁגָּר שָׁם אַבְרֵךְ צָעִיר, תַּלְמִיד חָכָם גָּדוֹל, עוֹבֵד ה', שֶׁהָיָה מְאֹד מְאֹד חוֹלֶה, וּמֵרֹב שֶׁהָיָה חֹלִי אָנוּשׁ, כְּבָר הִתְיָאֲשׁוּ מֵרְפוּאָתוֹ, רַחֲמָנָא לְצִלָּן.

מִיָּד עָלָה בְּדַעְתּוֹ שֶׁל הַבַּעַל עֲגָלָה: "אֲנַחְנוּ לֹא רְחוֹקִים מִמֶּנּוּ, מוּטָב שֶׁאַכְנִיס אֶת רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל, שֶׁיְּבָרֵךְ אֶת הָאַבְרֵךְ שֶׁיִּהְיֶה לוֹ רְפוּאָה שְׁלֵמָה"... וְהֵחֵל הַבַּעַל עֲגָלָה לוֹמַר לָרַבִּי "אוֹלַי נִצָּא קְצָת מִן הַדֶּרֶךְ... יֵשׁ שָׁם אַבְרֵךְ הַזָּקוּק לִישׁוּעָה... זֶה מַמָּשׁ לֹא רָחוֹק מִפֹּה"...

לִפְלִיאָתוֹ הָרַבָּה, לֹא רָאָה הַבַּעַל עֲגָלָה שׁוּם תְּגוּבָה מֵרַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל, וְהוּא פָּחַד שֶׁמָּא הָרַבִּי לֹא יַעְתֵּר לְבַקָּשָׁתוֹ, וְלָכֵן הוּא הֶחְלִיט שֶׁהֱיוֹת וְזֶה פְּקוּחַ נֶפֶשׁ, הוּא לֹא שׁוֹאֵל שְׁאֵלוֹת, אֶלָּא הוּא נִכְנָס אֶל הַכְּפָר שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדִי הַזָּקוּק לִישׁוּעָה...

הָעֲגָלָה הָעֻמְדָה סָמוּךְ לְבֵיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדִי הַנַּ"ל, וְשָׁאַל רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵיטֶעפְּסְק: "מַה יֵּשׁ פֹּה?" עָנָה הַבַּעַל עֲגָלָה: "רָצִיתִי מְאֹד שֶׁהָרַבִּי יִכָּנֵס, אוּלַי יִתֵּן בְּרָכָה לְמִשֶּׁהוּ שֶׁצָּרִיךְ רְפוּאָה וִישׁוּעָה גְּדוֹלָה"...

הַבַּעַל עֲגָלָה רוֹאֶה שֶׁרַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מְהַסֵּס קְצָת, אַךְ הוּא מַמְשִׁיךְ בְּהִתְעַקְּשׁוּתוֹ: "רַבִּי, תִּכָּנְסוּ, יֵשׁ פֹּה מִשֶּׁהוּ שֶׁמְּמַתִּין לִישׁוּעָה גְּדוֹלָה מְאֹד"... וּבֶאֱמֶת רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל נִכְנַס לְתוֹךְ הַבַּיִת, וְרָאָה אֶת מַצָּבוֹ שֶׁל אוֹתוֹ אַבְרֵךְ, דִּבֵּר עִמּוֹ קְצָת, בֵּרְכוֹ לִרְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְנָסְעוּ.

> **הָעֲגָלָה הָעֻמְדָה סָמוּךְ לְבֵיתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ יְהוּדִי הַנַּ"ל, וְשָׁאַל רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל מֵיטֶעפְּסְק: "מַה יֵּשׁ פֹּה?" עָנָה הַבַּעַל עֲגָלָה: "רָצִיתִי מְאֹד שֶׁהָרַבִּי יִכָּנֵס, אוּלַי יִתֵּן בְּרָכָה לְמִשֶּׁהוּ שֶׁצָּרִיךְ רְפוּאָה וִישׁוּעָה גְּדוֹלָה"...**

כְּשֶׁהִגִּיעָה דְּבַר הַהוֹדָעָה הַמְּשַׂמַּחַת, רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל הָיָה עֲדַיִן בְּדֶרֶךְ יַחַד עִם ה"בַּעַל הַתַּנְיָא", וּבְשִׂמְעַת הַבְּשׂוֹרָה הַטּוֹבָה, תָּמַהּ ה"בַּעַל הַתַּנְיָא" בְּפְנֵי רַבּוֹ הָקָדוֹשׁ: "רַבִּי, לָמָּה נִמְנַעְתֶּם בַּתְּחִלָּה לְהִכָּנֵס? רָאִיתִי שֶׁלֹּא הָיָה לָכֶם רָצוֹן לְהִכָּנֵס, רַק בְּדִיעֲבַד נִכְנַסְתֶּם וּבֵרַכְתֶּם, לָמָּה עֲשִׂיתֶם כָּךְ?" עָנָה וְאָמַר לוֹ רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל: "זֶה הָיָה בִּשְׁבִילְךָ!"...

הִסְבִּיר רַבִּי מְנַחֵם מֶענְדֶל לְתַלְמִידוֹ: "לֹא רָצִיתִי שֶׁתִּהְיֶה לְךָ אֱמוּנַת חֲכָמִים בְּגִלַּל אוֹת וּמוֹפֵת שֶׁרָאִיתָ מִמֶּנִּי, וּבְגִלַּל זֶה הִסַּסְתִּי, שֶׁהִנֵּה אֲגָלָה פֹּה מוֹפֵת, יִהְיֶה לַאֲבַרְךָ יְשׁוּעָה, וְאָז תַּחְשֹׁב: 'אֵיזֶה רַבִּי קָדוֹשׁ יֵשׁ לִי... אֵיזֶה צַדִּיק הוּא'... לֹא רָצִיתִי שֶׁהָאֱמוּנָה שֶׁלְּךָ תִּהְיֶה בְּדֶרֶךְ מוֹפֵת, רָצִיתִי שֶׁתִּהְיֶה תָּמִיד תַּלְמִיד נֶאֱמָן!"...

הַלֶּקַח הַנִּלְמָד: תַּלְמִיד נֶאֱמָן מְחֻבָּר וְקָשׁוּר לְרַבּוֹ לֹא בְּגִלַּל שֶׁרוֹאֶה אֵיזֶה אוֹת וּמוֹפֵת, אֶלָּא בְּשָׁבִיל לְקַבֵּל לְמוּדִים, הִתְחַזְּקוּת, הַדְרָכוֹת אֵיךְ לִחְיוֹת חַיִּים טוֹבִים בָּזֶה הָעוֹלָם, אֵיךְ לַעֲבֹר אֶת הַחַיִּים בְּשָׁלוֹם, זֶה נִקְרָא תַּלְמִיד אֱמִתִּי! כִּי אִם, חָלִילָה, הַהִתְקָרְבוּת הִיא רַק מֵאוֹתוֹת וּמוֹפְתִים, יֹאמַר הָאָדָם: הֲלֹא אֶת זֶה יֵשׁ גַּם בְּמָקוֹם אַחֵר... לֹא חַיָּב דַּוְקָא אֶת הַצַּדִּיק הַזֶּה... מַה שֶּׁאֵין כֵּן כְּשֶׁהַצַּדִּיק הוּא רוּחַ הַחַיִּים שֶׁלִּי, מַה יֵּשׁ לִי לְחַפֵּשׂ בְּמְקוֹמוֹת אֲחֵרִים, הֲלֹא הוּא מְקוֹר חִיּוּתִי!

לזכות **ידידיה אשר בן אסתר נוגה**
לזיווג הגון וכל הישועות

לזכות **חזקיה יהודה בן חנה**
לזיווג הגון וכל הישועות

לזכות אליעזר שלמה בן רות, פיגא ברכה בת רות,
בת שבע בת רות, נחמן ישראל בן רות,

השתתפו בזכות הרבים! ניתן לתרום להפצת העלון

בהעברה בנקאית:
"ידידי עיר ברסלב"
בנק מרכנתיל, סניף: 725
מספר חשבון: 26437

בגדרים פלוס:
"ידידי עיר ברסלב"
לציין בהערה:
עבור גיליון היכל מוהר"ש

לקבלת הגליון באימייל מדי שבוע: 1@מוהראש.ישראל